

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-697/13-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení:	Základní škola Chvaletice, okres Pardubice
Sídlo:	9. května 148, 533 12 Chvaletice
IČO:	60 158 841
Identifikátor:	600 096 301
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Ing. Ivetou Špryňarovou, ředitelkou školy a školského zařízení
Zřizovatel:	Město Chvaletice
Místo inspekční činnosti:	9. května 148, 533 12 Chvaletice
Termín inspekční činnosti:	2. – 6. květen 2013

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo především

- zjišťování a hodnocení personálních podmínek vzdělávání
- zjišťování a hodnocení materiálních podmínek vzdělávání a podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví žáků
- zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k cílům stanoveným školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání (se zaměřením zejména na úroveň podpory matematické gramotnosti)
- zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (se zaměřením zejména na vzdělávací oblast Matematika a její aplikace), posouzení souladu školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání s právními předpisy.

Aktuální stav školy

Základní škola Chvaletice, okres Pardubice (dále škola) sídlí v klidné části města. Její areál je tvořen několika vzájemně propojenými budovami rozdílného stáří, v nichž mají své místo i školní družina a školní jídelna.

Ve školním roce 2012/2013 se v 10 třídách vzdělává celkem 227 žáků 1. – 9. ročníku. Jejich počet má klesající tendenci, od 30. září 2009 se snížil o 45, kapacita školy je využita pouze z 38 %. Většina žáků je místních, jeden je cizí státní příslušník. Speciální vzdělávací potřeby byly diagnostikovány u 17 žáků, pro tři z nich byly vypracovány individuální vzdělávací plány. Školní družinu ve třech odděleních navštěvuje 79 žáků, z toho jsou tři z 2. stupně. Naplněnost je přibližně 80 %.

Výuka se uskutečňuje podle „Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání“ (dále ŠVP ZV). Zájmové vzdělávání je realizováno podle „Školního vzdělávacího programu školní družiny“.

Učitelství sbor je složen ze 17 vyučujících, z nichž jsou čtyři muži. Dva pedagogové nemají odpovídající vysokoškolské vzdělání, míra odborné kvalifikovanosti činí cca 88 %. K 1. srpnu 2010 byla jmenována nová ředitelka školy, zástupce ve své funkci pokračuje.

V uplynulém období byla provedena výměna některých oken objektu, v kmenových třídách bylo obměněno osvětlení, proběhla modernizace vybavení prostředky informačních a komunikačních technologií.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola předkládá vzdělávací nabídku se všeobecným zaměřením, která deklaruje všestranný rozvoj osobnosti každého jedince. Zvláštní pozornost je podle charakteristiky ŠVP ZV věnována žákům ze sociálně znevýhodněného prostředí, žákům s vývojovými poruchami učení a chování či zdravotními obtížemi. Jako prioritu výuky uvádí střídání metod, které vedou žáky k týmové práci, vzájemné pomoci, sounáležitosti, respektu a dodržování pravidel. O své činnosti škola informuje veřejnost v místním tisku a na méně vypovídajících internetových stránkách www.zschvaletice.cz. Při přijímání dětí k základnímu vzdělávání ředitelka školy dodržuje platná zákonná ustanovení.

Organizace vzdělávacího procesu umožňuje realizaci ŠVP ZV, učební plán je naplňován. Disponibilní časová dotace byla využita především k posílení oblastí Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace a k výuce volitelných předmětů. V rámci vzdělávacích oblastí Člověk a jeho svět a Člověk a společnost byl vytvořen nový předmět etická výchova, který byl zařazen do učebního plánu 2., 5. a 6. ročníku (na 1. stupni jako povinný, na 2. stupni jako volitelný). Učitelky, které ho vyučují, jsou zapojeny do pilotáže učebnice etické výchovy. Nabídka volitelných předmětů není příliš široká, umožňuje však žákům alespoň minimální výběr.

Při výuce byl zřejmý rozdíl v používaných formách a metodách práce pedagogů na 1. a 2. stupni. Vyučování mladších žáků měly učitelky většinou dobře naplánované a promyšlené. V úvodu je přirozeně a nenásilným způsobem motivovaly. Při jednotlivých činnostech žáci projevovali zájem o učivo, dokázali pracovat s chutí a soustředěně. Samostatně nebo ve skupinkách postupovali podle srozumitelných a jasně stanovených instrukcí. Se zřetelem na únavu žáků byly zařazovány relaxační aktivity, střídaly se vyučovací metody. Nebyla opomíjena práce s chybou, problémové situace učily žáky

hledat řešení, o nichž dokázali na úrovni dané věkem diskutovat. Klíčové kompetence byly rovnoměrně rozvíjeny. Průběžné pozitivní hodnocení bylo pro žáky povzbuzením a odráželo se v jejich dalších výkonech. Učili se ocenit práci svých spolužáků a zhodnotit svoji. Vzdělávání bylo většinou vhodně doplněno učebními pomůckami a různými podpůrnými materiály.

Vyučovací proces na 2. stupni směřoval především k naplňování kompetence k učení. Výuka byla vedena frontálním způsobem, s upřednostněním role pedagoga. Kladla důraz na paměť žáků, kteří převážně plnili pokyny dané vyučujícími, občas odpovídali na otázky a zejména si zapisovali výklad do sešitů. K vysvětlení nových poznatků nebo k opakování již probraných okruhů využívali učitelé zejména prezentace, které byly mnohdy vytvořené jinými pedagogy. V předkládaném učivu tak byly chyby nebo údaje, které se žáci v takovém rozsahu neučili. Výuka byla jednotvárná, pro některé žáky, včetně těch se speciálními vzdělávacími potřebami, byl sled úkolů rychlý a často je nedokázali splnit. V hodinách nezbyval prostor pro upevnění učiva, jeho shrnutí. Vzájemné hodnocení či sebehodnocení nebylo uplatněno. Pozitivem bylo propojování témat s reálným životem, občas byly využity mezipředmětové vazby.

V 6. ročníku v předmětech fyzika a výchova ke zdraví probírané kapitoly neodpovídaly vzdělávacímu obsahu ŠVP ZV. Zařazena byla témata z učiva vyšších ročníků (porušení § 3 odst. 3 školského zákona).

Matematické dovednosti žáků rozvíjeli učitelé na 1. stupni dostatečným procvičováním numerického počítání, systematickým opakováním učiva, v rámci možností odhadováním výsledků a nalézáním různých způsobů řešení úloh. Žáci byli vedeni ke správnému užívání matematické terminologie a symboliky, prokazovali dobrou schopnost porozumět matematickému textu. Na 2. stupni byla podpora matematické gramotnosti poznamenána faktem, že předmět je vyučován bez oborové odbornosti, tudíž s menší metodickou a didaktickou průpravou. Chyběla aplikace aktivizujících prvků výuky, účelné zacílení jednotlivých činností, efektivní upevňování probraného učiva apod. Od nejnižších ročníků se pedagogové věnují podpoře čtenářské gramotnosti, a to společnou četbou v rámci výuky, návštěvami školní i městské knihovny i organizováním tematických aktivit mimo vyučování. Oblíbenou akcí je Noc s Andersenem. Vzdělávacím procesem prolíná i vedení žáků k ochraně životního prostředí, škola je zapojena do projektu M.R.K.E.V. (Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy), účastní se programu Recyklohraní. V roce 2010 získala ocenění Ekologická škola Pardubického kraje 3. stupně. Organizovány jsou veřejně prospěšné činnosti (sběr starého papíru, kaštanů atd.), žáci absolvují exkurze, tematické programy Ekocentra PALETA. Úspěšně se prezentovali při stavbě a plavbě lodi z PET lahví na akci Ekoslunovrat 2011 v Praze.

V rámci výuky pedagogové ověřují znalosti žáků vlastními evaluačními nástroji. Prostředkem k diagnostice zvládnutí učiva předešlého ročníku jsou vstupní testy, které učitelé zadávají nejen v hlavních vyučovacích předmětech, ale na 1. stupni i ve vlastivědě a přírodovědě a ve vyšších ročnících také v zeměpise, přírodopise, fyzice, dějepise atd. Pro předmět informatika tento test „Pravidly pro hodnocení žáků“ určen není, přesto mu jsou podrobováni. Z předložené dokumentace (zápisy z jednání pedagogických rad a předmětových komisí) nevyplýval rozbor chyb a přijetí následných opatření. Informace o prospěchu a chování se rodiče dovídají prostřednictvím žákovských knížek, dále při třídních schůzkách a individuálních návštěvách školy. V některých předmětech počet známek v žákovských knížkách nekorespondoval se systémem vytvořeným v „Pravidlech pro hodnocení žáků“. Zapsaná klasifikace (např. pracovní činnosti v 7. ročníku) někdy

neodpovídala hodnocení prospěchu z daného předmětu na vysvědčení (porušení § 14 odst. 1 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky). Z rozboru celkového prospěchu v posledních školních letech vyplývá, že přibližně 49 % žáků prospělo s vyznamenáním (na 1. stupni cca 64 %). Počet neprospívajících se pohybuje kolem 1 %. Z analýzy hodnocení v jednotlivých předmětech bylo zjištěno, že mnohdy je klasifikace značně přísná (např. přírodopis, zeměpis, fyzika, hudební výchova). Problematickým se jeví na konci jednotlivých pololetí hodnocení v náhradním termínu u velkého počtu žáků 2. stupně (až 7 %). Nejčastěji k němu dochází v tělesné výchově, a to z důvodů absence a s tím souvisejícím případným nedostatkem podkladů k posouzení dosažené úrovně. Za absenci jsou považovány i případy, kdy žák na základě omluvy rodičů ze zdravotních důvodů necvičí, nebo pokud nemá cvičební úbor apod. Zadáání alternativních úkolů pro takového žáka v souladu s ŠVP ZV je uplatňováno minimálně. Hodnocení v náhradním termínu bylo realizováno nad požadavky právních předpisů formou komisionálního přezkoušení (porušení § 52 odst. 2 a 3 školského zákona).

Podpora žáků s rizikem školního neúspěchu je ze strany pedagogů různě intenzivní, zejména na 1. stupni učitelky poskytují žákům doučování i další pomoc. Při identifikaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami škola standardně spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními, příslušnou evidenci a dokumentaci vede kvalifikovaná výchovná poradkyně. V průběhu sledované výuky byla péče o tyto žáky na různé úrovni, odvíjela se od osobnosti vyučujícího. Někteří jim zadávali diferencované úkoly, individuálně s nimi pracovali, vesměs však byly na tyto žáky kladeny stejné požadavky jako na ostatní. V jednotlivých případech nebyla akceptována některá doporučení pedagogicko-psychologické poradny (např. preferování ústního zkoušení). Přínosem je reedukace poruch učení realizovaná pedagogy mimo vyučování. Použití slovního hodnocení několika žáků s vývojovými poruchami učení na vysvědčení nebylo podloženo žádostí zákonných zástupců ani vyjádřením ředitelky školy k jeho povolení (porušení § 51 odst. 4 školského zákona).

Zpětnou vazbou o kvalitě vzdělávání je i úspěšnost žáků v soutěžích a olympiádách. Nejlepších výsledků dosahují v přírodovědné oblasti (Přírodovědný klokan, Poznávání rostlin a živočichů, Biologická olympiáda atd.) a v jazykové (Konverzace v německém jazyce, Konverzace v anglickém jazyce).

Žáci se účastní různých akcí, které podporují jejich zdravý vývoj (např. plavání, lyžařské kurzy, školy v přírodě). Škola jim průběžně poskytuje informace související s bezpečností a ochranou zdraví. V průběhu inspekční činnosti pedagogové doplnili chybějící poučení žáků o bezpečnosti. Prevence sociálně patologických jevů je především směřována do vyučování, ale také do některých dalších aktivit (besedy apod.).

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání byl opětovně aktualizován k 1. září 2011, v platnosti je nyní jeho 3. verze, která odpovídá požadavkům Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Školní vzdělávací program školní družiny nebyl zpracován podle školského zákona (porušení § 5 odst. 2 školského zákona). Některé části v něm zcela chyběly (např. podmínky přijímání k docházce, ukončování vzdělávání, popis ekonomických podmínek).

Ředitelka školy působí ve funkci třetí rok. Organizační struktura je nastavena standardně, delegování pravomocí a úkolů na ostatní pedagogické pracovníky je prováděno v dostatečné míře. Informační systém je založen na každodenním osobním kontaktu. V dokumentaci školy (třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy apod.) byly shledány nedostatky (chybějící či nesprávně zapsané údaje), které byly částečně odstraněny v průběhu inspekční činnosti. Kontrolní činnost ze strany vedení školy se jevila jako nedůsledná.

Personální obsazení umožňuje plnit cíle ŠVP ZV. Pedagogický sbor je zčásti stabilizovaný, v kolektivu jsou zastoupeni vyučující s víceletou praxí, ale i s krátkou pedagogickou zkušeností. Úroveň odborné kvalifikovanosti je dobrá, nedostatkem je chybějící oborová odbornost pro některé vyučovací předměty na 2. stupni (matematika, fyzika, hudební výchova, pracovní činnosti atd.), která se v rámci vzdělávacího procesu občas negativně projevila. Ředitelka školy vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Akce se zaměřují zejména na kurzy a semináře z oblasti využití IT prostředků, environmentální výchovy a cizích jazyků.

Prostorové podmínky školy jsou vzhledem k počtu tříd optimální. Pro výuku je k dispozici kromě kmenových tříd (v každé je možné využít při vzdělávání dataprojektor) řada odborných učeben (dvě počítačové, každá s 25 počítačovými stanicemi, tři jazykové pracovny, cvičná kuchyně, dílna atd.). V další samostatné pracovně je možné využít interaktivní tabuli. Žákovský nábytek je převážně výškově stavitelný, v mnoha případech však žáci seděli na židlích či u lavic, které pro ně nebyly vhodně nastaveny. Stejně tak v odborných učebnách, v nichž probíhá výuka žáků v celé šíři ročníků 1. a 2. stupně, nebylo zřejmé výškové členění. Šatní prostory žáků 2. stupně jsou vybavené plechovými skříňkami, které byly viditelně zašlé a poničené. Mladší žáci si oblečení a obuv odkládají v suterénním prostoru svého pavilonu. Po celé délce šatního prostoru byla stěna pod okny vlhká, v některých částech se známky plísně, parapety okenního prostoru špinavé. V hygienických zařízeních žáků není možné k umytí rukou použít teplou vodu, u kabiněk chlapců často chybí kliky. Naprosto nevyhovující bylo sociální zařízení u školní družiny. Dívky a chlapci mají v jejím prostoru (samostatně pro každé pohlaví) toalety bez dveří (vyjma jedné dívčí kabiny). Celkově školní prostředí zvláště na 2. stupni nepůsobilo podnětným dojmem, některé třídy starších žáků mají poničené a neopravené zařízení, jsou v podstatě bez výzdoby, u žáků tak nerozvíjejí estetické cítění. Naopak ve třídách 1. stupně byly umístěny didaktické pomůcky, interiér doplňovaly projektové práce žáků či jejich výrobky, společně tak vytvářely příjemné prostředí.

Partnerství školy je založeno na běžné spolupráci. Se zákonnými zástupci z jednotlivých tříd se pravidelně schází vedení školy před třídními schůzkami, informuje je o chodu školy a společně řeší případné problémy. Jimi vytvořené Sdružení rodičů a přátel dětí školy přispívá žákům na školní vybavení např. zakoupení běžeckých lyží. Přínosná je spolupráce se Základní uměleckou školou Přelouč, její odloučené pracoviště nabízí žákům rozšíření tanečního, hudebního nebo výtvarného nadání přímo ve škole. Žáci pravidelně svou účastí (např. vítání občánků) nebo školními akcemi obohacují kulturní život města. Tradičním zakončením školního roku je Školní akademie, v adventním čase vánoční jarmark, návštěvy u seniorů apod. Školská rada plní povinnosti dané právním předpisem. Dalšími partnery, kteří obohacují vzdělávací nabídku, jsou ekologické organizace, policie a další.

Závěry

Škola poskytuje vzdělávání v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Při přijímání dětí k základnímu vzdělávání ředitelka školy dodržuje příslušné právní předpisy.

Personální obsazení je z hlediska odborné kvalifikovanosti dobré, chybějící oborová odbornost pro některé předměty (např. matematika, fyzika) se projevila nedostatky ve výuce. Ředitelka školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Pro vyučování má škola příznivé prostorové podmínky. Zařízení učeben je funkční, prostředky IT jsou průběžně modernizovány. Prostředí tříd na 1. stupni je podnětné, působí příjemným dojmem, na 2. stupni je tomu v některých kmenových učebnách naopak. Negativa z hlediska ochrany zdraví vykazuje prostor šaten žáků 1. stupně a hygienická zařízení. Zcela nevyhovující byly toalety bez dveří v přízemí školní družiny.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání je zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Výuka v 6. ročníku v předmětech fyzika a výchova ke zdraví nebyla vedena ve shodě s jeho vzdělávacím obsahem. Uskutečňování vzdělávacího procesu na 1. a 2. stupni bylo odlišné. U mladších žáků byl častěji realizován aktivizujícími metodami a formami práce, naopak u vyšších ročníků bylo vyučování vedeno frontálním způsobem s dominantní rolí pedagoga. Pozitivem je prolínání environmentální výchovy do mnoha činností školy.

Úroveň zohledňování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami byla závislá na osobnosti pedagoga, na jeho zkušenostech a znalostech z této oblasti. Pozitivem byla reedukační péče, diferenciací úkolů v rámci výuky i aplikace slovního hodnocení, u kterého však nebyly doloženy náležitosti. Nedůsledná kontrolní činnost vedení školy způsobila pochybení v oblasti hodnocení žáků. Školní vzdělávací program školní družiny neodpovídal požadavkům ustanovení školského zákona.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 30 dnů požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků

- **při uskutečňování vzdělávání v předmětech fyzika a výchova ke zdraví v 6. ročníku podle vzdělávacího obsahu ŠVP ZV (§ 3 odst. 3 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů)**
- **při doložení a zdůvodnění hodnocení žáků v předmětu pracovní činnosti na vysvědčení za 1. pololetí školního roku 2012/2013 (§ 14 odst. 1 vyhlášky č. 48/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů)**
- **při hodnocení žáků v náhradním termínu formou komisionálního přezkoušení (§ 52 odst. 2 a 3 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů)**
- **při užití slovního hodnocení u žáka s vývojovou poruchou učení (§ 51 odst. 4 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů)**
- **při zpracování školního vzdělávacího programu pro školní družinu (§ 5 odst. 2 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů).**

Oznámení zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.e@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Zřizovací listina (úplné znění) ze dne 6. prosince 2004
2. Rozhodnutí Školského úřadu Pardubice o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 1331/99, ze dne 28. května 1999
3. Rozhodnutí MŠMT o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 3 252/2007-21, ze dne 22. února 2007
4. Rozhodnutí MŠMT o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 20 938/2010-21, ze dne 17. srpna 2010
5. Jmenování do funkce ředitelky školy ze dne 14. června 2010
6. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání platný od 1. září 2011
7. Školní vzdělávací program školní družiny platný od 1. září 2011
8. Třídní výkazy, katalogové listy žáků - školní rok 2012/2013
9. Třídní knihy - školní roky 2011/2012, 2012/2013
10. Přehledy výchovně vzdělávací práce, zápisní lístky - školní rok 2012/2013
11. Rozvrhy hodin tříd a učitelů - školní rok 2012/2013
12. Školní řád a Pravidla pro hodnocení žáků platný od 1. prosince 2012
13. Vnitřní řád školní družiny platný od 1. prosince 2012
14. Výroční zpráva o činnosti školy - školní roky 2010/2011, 2011/2012
15. Záписы z jednání pedagogické rady - školní roky 2011/2012, 2012/2013
16. Rozhodnutí ředitelky školy o přijetí k základnímu vzdělávání na školní rok 2012/2013
17. Protokoly o komisionální zkoušce – školní rok 2011/2012
18. Záписы z jednání předmětových komisí - školní rok 2012/2013
19. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - školní rok 2012/2013
20. Personální dokumentace pedagogických pracovníků - školní rok 2012/2013

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekční komise a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Pardubicích dne 4. června 2013

(razítko)

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka

Mgr. Mirka Machková v. r.

Mgr. Olga Příhodová, školní inspektorka

Mgr. Olga Příhodová v. r.

Bc. Lenka Koutníková, kontrolní pracovnice

Bc. Lenka Koutníková v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ve Chvaleticích dne 11. června 2013

(razítko)

Ing. Iveta Špryňarová, ředitelka školy

.....

Dne 11. 6. 2013 Ředitelka školy odmítla podepsat projednání a převzetí inspekční zprávy.

Mgr. Mirka Machková v. r.

Ing. Iveta Špryňarová v. r.

Nesouhlasím s tímto zněním. Ing. Iveta Špryňarová v. r.

Připomínky ředitelky školy

25. června 2013

Připomínky byly podány.